

Computer!Totaal

Juni 1996

Geluidskaarten test

Casio GZ-50M GM Sound Module
Casio GZ-500 GM Keyboard
Casio GZ-5 MIDI Master Keyboard

MINI EN MAXI MIDI

Casio GZ-50M, GZ-500 en GZ-5

We ontvingen een compleet GM-compatibel keyboard (GZ-500), een GM geluidsmodule (GZ-50M) en een klein Midi Masterkeyboard (GZ-5) van Casio. Dit zijn produkten die zijn bedoeld voor de computergebruiker die wat meer met muziek en MIDI wil gaan doen. Een beetje knullig is dat er standaard geen lichtnet-adaptor wordt meegeleverd, terwijl er in de handleidingen wordt gewaarschuwd tegen het gebruik van een andere dan de eigen (optionele) adaptor. Zelf probeerde ik twee adaptors uit en met de ene ontstond een lichte brom, dus de kwaliteit van de afvlakking luistert vrij nauw. Weliswaar kunnen de beide keyboards ook op batterijen werken, maar zoiets kan alleen voor het kleine masterkeyboard een rede-

lijke optie zijn (levensduur batterijen is hier ca. 6 uur). Let op: deze heeft 6 volt nodig en de andere apparaten 9 volt: bron van fatale misverstanden.

De GZ-50M geluidsmodule is een piepklein kastje van amper 12 x 17 centimeter (dus aanmerkelijk minder dan de helft van een A4-pagina), maar het ding weet behoorlijk veel geluid/muziek te produceren. Ter informatie: de module kent zelf nauwelijks versterking en voert het audiosignaal op een redelijk lijnniveau (1,5 V) uit. Behalve deze Audio-Uit, een Midi-In, de aan/uitschakelaar en een volumeregeling kent het geen verdere bedieningsorganen of hardwarematige instellingen. De aansturing zal in de meeste gevallen plaats vinden vanuit de computer, waarmee dit kastje door middel van een aparte MIDI-in-

terface verbonden kan worden. De winst ten opzichte van een (FM-)geluidskaart zit hem in de geluidskwaliteit en afwezigheid van stoorsignalen vanuit de computer zelf. Als belangrijkste criterium ten opzichte van het eerste geldt vooral de klank van de piano en het is voor mij dan ook onbegrijpelijk dat veel fabrikanten juist hieraan zo weinig aandacht lijken te schenken. Zo ook hier: werkelijk geen spoor van de rijke en warme klank die zo kenmerkend is voor een echte acoustische vleugel. Nu weet ik wel dat juist deze kenmerken relatief veel sample-geheugen kosten, maar laat dit dan maar ten koste gaan van de meer bizarre klankjes die in de praktijk toch vrijwel nooit gebruikt worden.

Nog erger klinkt de vibrafoon en dat is een instrument dat toch al

GLOEIEND HARD

Men kan één van de 128 General Midi-klanken (zo op het gehoor dezelfde als van de geluidsmodule) activeren en gewoon gaan spelen. Geluid wordt weergegeven door middel van de wat iel klinkende ingebouwde luidsprekertjes, via een hoofdtelefoon of via een aangesloten geluidsinstallatie. Het uitgangssignaal daarvoor is ruim voldoende.

Wat me overigens opvalt is de toepassing van een enkele stereo-jack voor de verbinding met hetzij een koptelefoon, hetzij een externe geluidsinstallatie. Terwijl men bij de geluidsmodule koos voor twee links-rechts jacks voor de lijnuitgang en een aparte koptelefoon-aansluiting. Op zich heb

gauw ergens naar lijkt. In dit geval echter nog het meest op zo'n kinderylofoontje. Softwarematig is er nog wel wat aan bij te spijkeren door de galm te verhogen, maar echt fraai wordt het ook dan niet. De effecten zijn op zichzelf vrij uitgebreid, dank zij een ingebouwde Digitale Signaal Processor.

Wat betreft de Casio keyboards: de van lichtbeige kunststof gemaakte instrumenten zijn erg licht van gewicht, maar de aanslag van de 61 toetsen valt niet tegen, hoewel dat net als bij computertoetsen een kwestie van smaak is. Het zijn kale keyboards in die zin dat men hier niet kan beschikken over een begeleidingsautomaat of over enige drums- of metronoomfunctie.

ik niet zoveel bezwaar tegen de afwezigheid van allerlei toeters en bellen; veel daarvan is ook softwarematig te realiseren door middel van een gekoppelde computer en passende software. Maar dan had men zich in mijn ogen veel sterker moeten profileren op het punt van een goede geluidskwaliteit. In wat dit aangaat scoort men weliswaar niet echt slecht, maar evenmin beter dan de rest van de grauwe middelmaat.

Groter verschil dan tussen de beide keyboards is overigens nauwelijks denkbaar: het grote doet met 37 bij 94 centimeter een beetje 'oversized' aan en is voorzien van een normaal klavier over 5 octaven, terwijl het kleine (master)keyboard bijna in één hand past en is toegerust met mi-

CASIO GZ-50M SOUND MODULE

- +** Behoorlijk uitgangsniveau.
 - Matige acoustische geluiden.
- Prijs: f 499,-

CASIO GM SOUND KEYBOARD GZ-500

- +** Lekker ruim klavier, aanslaggevoelig.
 - 'Kale' uitvoering.
- Prijs: f 999,-

CASIO MIDI MASTERKEYBOARD GZ-5

- +** Misschien handig voor mensen met dunne vingers.
 - Net iets te duur voor het gebodene.
- Prijs: f 199,-
- EMP, 04160-51822

GLOEIEND HARD

niscule toetsjes van 5 cm lengte over slechts 2 octaven. Dit laatste apparaatje is dan ook primair bedoeld om MIDI-informatie naar een computer te zenden, maar bevat daarnaast ook tien instrumentklanken (4 noots polyfoon) die door middel van een kleine ingebouwde luidspreker ten gehore kunnen worden gebracht. Het is natuurlijk handig dat het klaviertje goed naast het toetsenbord van de PC past, maar het had voor mij best wat groter mo-

gen zijn wanneer zich dat had vertaald naar iets handzamer toetsen. Met een breedte van nog geen anderhalve centimeter moet je ze nu ongeveer met je nagels bescapen.

Wel aardig zijn het miniatuur Pitch Bend- en het Modulatie-wiel. Van beide is de intensiteit/diepte apart in te stellen. De mini-toetsen zijn uiteraard niet aanslaggevoelig, maar vooraf is wel de velocity door middel van een schuifje in 6 stappen in te stellen, evenals de totale omvang die met enig gedoe tot 8 oktaven is uit te breiden.

Henk de Boer

RAPPE RAKKER

Hercules Stingray 64 Video

Het is een tijdje stil geweest rond de videokaartenmaker Hercules. De bekendheid in Nederland is niet erg groot, maar daar wil men verandering in brengen. Als voorproefje op het media-offensief kregen we een Stingray 64 Video ter test toegestuurd. Deze kaart biedt goede prestaties voor weinig geld. Op de kaart zit een ARK 2000PV 64 bit grafische processor, 1 of 2 MB DRAM en een VESA feature connector. Deze combinatie doet het bijzonder goed. De 2 MB versie haalde een videoscore in de C!T-Bench van 428. Dit werd gemeten in een Pentium 100 systeem met 16 MB geheugen. Als we dat vergelijken met een aantal Top 10 test-systemen zien we dat deze kaart beduidend sneller is dan bijvoorbeeld de Diamond Stealth 64 Video DRAM met S3 Trio 64V+ grafische pro-

cessor. Dat is niet slecht, zeker niet gezien de lagere prijs. Bij de kaart wordt prima Windows-software geleverd. Hiermee is het zeer eenvoudig om van resolutie te wisselen en AVI- en MPEG-bestanden af te spelen. Ook kan de beeldgrootte en -positionering met behulp van de software aangepast worden. En

HERCULES STINGRAY 64 VIDEO

+ Snel en goedkoop.

- Windows 95 software wel verkrijgbaar, maar niet in de doos.

Prijs voor de 2 MB versie:

f 279,- inclusief BTW.

Prijs voor de 1 MB versie:

f 219,- inclusief BTW.

Internet: www.hercules.com

Actebis, 030-6084777

we mogen de zoom-functie en de power-management-functie zeker niet vergeten.

Voor f 279,- heeft u een 2 MB videokaart die zowel onder DOS als

onder Windows prima presteert en ook nog eens met uitgebreide en goede software geleverd wordt. Kortom, een aanrader.

Jeroen de Jager

MUZIKAAL KLAVIER

NMB RT-9100W 'ConcertMaster' Multimedia Keyboard

Hoevel de naam meer doet vermoeden is dit gevaarte gewoon een toetsenbord, een setje boxen met versterker en een microfoon geïntegreerd in één behuizing. Krapbuisden zullen dit wellicht kunnen waarderen, maar liefhebbers van een behoorlijk toetsenbord en fatsoenlijke geluidsweergave dienen hier verre van te blijven. Het toetsenbord is van het membraan-type.

Deze goedkoopste en minst robuuste knoptechniek kenmerkt zich door een wat 'onduidelijke' aanslag. Om met dit toetsenbord accuraat te typen moet je krachtig en vanuit de hoogte te werk gaan. Dit is een kwestie van persoonlijke voorkeur en op den duur wen je er wel aan.

Boven het klavier zit het geluids-gedeelte. Daarin zitten twee luidsprekers die door een versterker van 2x2 Watt aangestuurd worden. Er is ook voorzien in een 3D-stereo optie, die voor een wat ruimtelijker geluidsbeeld zorgt. De kwaliteit van de geluidsweergave is matig en dat kan ook niet anders als je naar het formaat van de luidsprekers kijkt.

Tussen de luidsprekers bevindt zich een bedieningspaneel met o.a. een volumeregelaar, 'mute'-knop en aan/uit schakelaar. De ingebouwde microfoon is van dusdanige kwaliteit dat met flink

schreeuwen af en toe een kraakje hoorbaar is, geen hoge kwaliteit dus. Handig zijn de aansluitingen aan de zijkant om een externe microfoon, hoofdtelefoon en subwoofer aan te sluiten. Als een hoofdtelefoon in de connector zit worden de luidsprekers uitgeschakeld. Gek genoeg wordt de subwoofer dan niet uitgeschakeld, zodat die verbinding handmatig verbroken moet worden. Bij het klavier wordt een 220 Volt netvoeding geleverd en alle aansluitingen zijn gebundeld in een handige kabelboom.

De ConcertMaster kost maar liefst f 249,- inclusief BTW en dat is absoluut te veel. U kunt beter een los toetsenbord en een setje losse luidsprekers kopen, en dat ook nog voor minder geld. Alleen als u hiervoor geen plaats heeft of wil maken is deze ConcertMaster een optie.

Jeroen de Jager

NMB RT-9100W 'CONCERTMASTER' MULTIMEDIA KEYBOARD

+ Ruimtebesparend.

- Zeer prijzig, matige microfoon en geluidsweergave.

Prijs: f 249,- inclusief BTW.

APS, 0184-618445

